

Η προσφώνηση του Μακαριωτάτου στην Ιεραρχία

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Αναφορές στην πανδημία και την ενότητα της Εκκλησίας περιλάμβανε η προσφώνηση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, Προέδρου της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την διάρκεια των εργασιών της Ιεραρχίας την Δευτέρα 4 Οκτωβρίου 2021.

Ο Μακαριώτατος τόνισε ότι θα πρέπει να απομονωθούν οι αλλότριες φωνές για το καλό της Εκκλησίας του Χριστού. Παράλληλα, ο Αρχιεπίσκοπος αναφέρθηκε στην πρόσφατη συνάντησή του με τον Πρωθυπουργό κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, τον οποίον ευχαρίστησε για τον Νόμο περί Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τον οποίο μετά από διακόσια χρόνια, την πλειοψηφία των μελών των συμβουλίων των Εκκλησιαστικών Σχολών θα έχει η Εκκλησία.

Αναλυτικά, η προσφώνηση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και

πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου:

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί,

Τὴν μνήμη δύο μεγάλων Ἀγίων Ἐπισκόπων τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν τιμήσαμε καὶ τιμοῦμε χθές καὶ σήμερα, ἀνήμερα τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τακτικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τόν Ἅγιο Διονύσιο τόν Ἀρεοπαγίτη καὶ τόν Ἅγιο Ἱερόθεο, τόν καὶ πρῶτο Ἐπίσκοπο τῶν Ἀθηνῶν, τίς πρεσβεῖες τῶν ὁποίων καὶ ἐπικαλοῦμαι γιὰ τὴν αἴσια ἔκβαση καὶ ἐπιτυχῇ διεξαγωγή τῆς Συνόδου μας.

Συνερχόμασθε ὕστερα ἀπὸ μακρὸ διάστημα στὴν ἱστορική καὶ συνάμα πολλὰ προσφέρουσα Ἱερά Μονή Πεντέλης, μέ σκοπὸ νὰ ἀναπέμψουμε δοξολογία στὸν Τριαδικό Θεό γι' αὐτὴν τὴν εὐλογία, νὰ συζητήσουμε σύγχρονα καὶ ἐπίκαιρα προβλήματα, νὰ ἀποφασίσουμε ἐπ' αὐτὴν καὶ νὰ ἐκφράσουμε τὴν συνοδική φωνή, τὴν ὕψιστη αὐτὴ ἔκφραση ἐκκλησιολογικοῦ φρονήματος καὶ πράξεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ παροῦσα ἐν ἐξελίξει δεινὴ πανδημία σπέρνει τὸν θάνατο ὀλοταχῶς. Ἐπιστήμη καὶ κρατικές δομές προσπαθοῦν νὰ τὴν ἀναχαιτίσουν. Δύναμη προσευχῆς καὶ βαθιὰ πίστη ἀναζητήσαμε καὶ ἀναζητοῦμε γιὰ νὰ μᾶς ἐνισχύσει ὁ Τριαδικός Θεός καὶ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῆς μετανοίας καὶ τῆς ταπεινώσεως παρακαλοῦμε τὸν Κύριό μας νὰ μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν μάστιγα αὐτὴ. Δύο ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν ἀδελφῶν μας ὑπῆρξαν θύματα αὐτῆς καὶ ἤδη βρίσκονται στὴν θριαμβεύουσα Ἐκκλησία καθὼς καὶ δεκάδες ἄλλοι κληρικοί μας, μαζί μέ χιλιάδες ἄλλους ἀδελφούς μας, γιὰ τοὺς ὁποίους προσευχόμασθε νὰ ἀναπαύσει ὁ Θεός τίς ψυχές τους καὶ νὰ δώσει παρηγορία στοὺς οἰκείους τους.

Ἡ ἐδῶ καὶ δύο ἔτη πορεία τοῦ κορωνοϊοῦ ἄλλαξε τίς ζωές μας. Μᾶς δοκίμασε ὁ Θεός καὶ ἔτσι δημιουργήθηκαν οἱ προϋποθέσεις γιὰ νὰ ἀναδειχθοῦν πολλὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα πού συνωστίζονται δεκαετίες τώρα μέσα στὸν τρόπο καὶ στὴν καθημερινότητα τῶν ἐπιλογῶν μας. Χλιαρὴ πίστη, ἐκκοσμίκευση τῆς συνοδικότητος, ἀλλοίωση τοῦ φρονήματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀνυπακοή καὶ ἐγωιστικὴ αὐτοδιάθεση, ψήγματα προτεσταντισμοῦ καὶ αἰρετικῶν δοξασιῶν, ἔλλειψη γνησίου ὁμολογιακοῦ πνεύματος, συντεχνιακὴ λογικὴ, ψυχολογικὴ πίεση καὶ ἀνασφάλεια εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ζητήματα πού κυριάρχησαν κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ.

Δυστυχῶς, ἡ ἀγωνιώδης προσπάθειά μου γιὰ τὴν ἐν Χριστῷ ἐνότητά μας ἀπειλήθηκε καὶ συνεχίζει νὰ ἀπειλεῖται, κυρίως ἀπὸ τὴν ἔλλειψη ταπεινότητος στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μεγάλο κενὸ τῆς κατήχησης πλέον φάνηκε καὶ πιέζει

άσφυκτικά τήν πόρτα μας, ζητώντας νά αναλάβουμε δράσεις κοσμικές καί ιδεοληπτικές, παραθεωρώντας ἔτσι τήν σωτηριολογική ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐγγύς καί τοὺς μακράν. Δέν συνάδει μέ τήν φύση τῆς Ἐκκλησίας ἡ στατιστική προσωρινή ἀποδοχή.

Ἄλλωστε, 200 ἔτη ἀπὸ τήν ἑναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τιμοῦμε καί ἐνθυμούμασθε ἐφέτος, καί ἂν ἀνατρέξουμε στὰ ἡρωικά πρότυπα τοῦ ἀγῶνα, κληρικούς καί λαϊκούς, τό ὄνειρο γιά τήν λευτεριά ἦταν ὄνειρο καί ὄραμα. Κόντρα ὅμως σέ κάθε οἰωνό κερδίσαμε καί ἀπολαμβάνουμε σήμερα ἐμεῖς τίς θυσίες αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων πού δέν γνώριζαν τόν συμβιβασμό στὰ πιστεύω τους.

Ἔτσι, καί στήν ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας δέν χρειαζόμασθε κοσμική ἀναγνώριση, ἀλλά ἐπιμονή καί πίστη στήν ἀποστολή μας. Σᾶς τά λέω αὐτά γιά νά ὑπογραμμίσω τήν ἀνάγκη διατήρησης τῆς ἐνότητάς μας. Αὐτό θέλει ὁ Θεός, αὐτό περιμένει καί ὁ λαός μας.

Πρῶτος γνωρίζω νά κάνω πίσω γιά τό καλό τῆς Ἐκκλησίας. Ἀναμένω καί ἀπό ἐσᾶς, τοὺς ἀδελφούς μου, τό ἴδιο. Προσωπικές ἀπόψεις καί ἀλλότριες φωνές πρέπει νά τίς καταδικάσουμε. Μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία, μία πρέπει νά εἶναι καί ἡ φωνή της, ἐκφραζομένη ἐν Συνόδῳ καί πάντοτε ὡς ἐνοποιητική δύναμη γιά τήν σωτηρία ὅλων ἡμῶν.

Οἱ σκέψεις αὐτές κατακλύζουν τό διάστημα αὐτό τήν ψυχή μου. Δέν ἔχουμε ἄλλα περιθώρια λαθῶν καί αὐτονομήσεως. Σᾶς καλῶ νά ἀναλογισθοῦμε τίς εὐθύνες μας καί νά συνεχίσουμε, ἐν ὑπακοῇ πρὸς τό συνοδικό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, τήν πορεία μας πρὸς τόν οὐρανό. Πληθαίνουν οἱ φωνές ἀμφισβήτησης καί χαίρεται ὁ διάβολος νά ποτίζουμε τό δένδρο τοῦ διχασμοῦ. Τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὑπηρετοῦμε, τόν Μέγα Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο συνεχίζουμε νά ἀκολουθοῦμε μέ τήν ζωή μας. Στῶμεν, λοιπόν, καλῶς καί στῶμεν μετὰ φόβου.

Μέσα σέ αὐτόν τόν κυκεῶνα, ἅγιοι ἀδελφοί, δέν μείναμε μέ τά χέρια σταυρωμένα. Οἱ συνθέσεις τῶν προλαβόντων μελῶν τοῦ θεσμοῦ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου συνέβαλαν καθοριστικά στήν διακονία ὅλων τῶν ἀνωτέρω. Τούς εὐχαριστῶ ὁλόψυχα ἀπὸ τήν θέση αὐτή!

Παραλείψεις, σαφῶς, ἔγιναν, ἀλλά καί γνήσιος λόγος καί ἀποστολικό πνεῦμα καί πληθώρα ἐπιτευγμάτων ἐπετεύχθησαν χάριτι Θεοῦ καί συνεργία πολλῶν πολιτειακῶν προσώπων. Προστατεύθηκε τό κῦρος τῆς Ἐκκλησίας, διαφυλάχθηκε τό ὑπέρτατο δῶρο τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ἡ ἀνθρώπινη ζωή. Καρπούς συνεργασίας ἐπιστήμης καί θεολογίας γευθήκαμε, τήρηση καί διασφάλιση τῶν ὑγειονομικῶν μέτρων ἐξασφαλίσθηκε καί κυρίως ἐνισχύσαμε προσευχητικά τίς καρδιές τῶν πιστῶν μας.

Ἐπιτρέψτε μου νά καταθέσω στήν ἀγάπη σας δύο σκέψεις πού πηγάζουν ἀπό τήν καρδιά μιᾶς ποιμαντικῆς ἐμπειρίας πενήντα περίπου χρόνων.

A: Ὁ πόθος γιά τήν ὀρθή διακονία πού συνέχει ὅλους, ἐκβάλλει σέ ἔργο πολύπλευρο. Εἶναι τό ἔργο πού λαμβάνει χώρα σέ ὅλες τίς Ἱερές Μητροπόλεις. Τό γνωρίζω. Τό γνωρίζει σέ κάποιο βαθμό καί ὁ λαός τοῦ Θεοῦ. Στίς μέρες μας τό πνευματικό μας ἔργο, μέ αἰχμή τήν διακονία τῆς ἀγάπης, γίνεται γνωστό καί εὐρύτερα στήν κοινωνία, χωρίς, εἶναι ἀλήθεια, ὁ κόσμος νά διαθέτει πάντοτε ὀρθά ἐκκλησιολογικά κριτήρια γιά νά ἀξιολογήσει ὀρθά ὅλες αὐτές τίς δραστηριότητες.

B: Ὁ κόσμος βρίσκεται μπροστά σέ μεγάλες ἀλλαγές. Ἡ κοινωνία ἤδη δέν εἶναι ἡ ἴδια μέ αὐτή τῶν παλαιότερων χρόνων. Οἱ τεχνολογικές ἐξελίξεις μέ τά θέματα πού θέτουν στό πεδίο τῆς Βιοηθικῆς, τό θέμα τοῦ περιβάλλοντος, ἡ ἐκκοσμίκευση τῆς κοινωνίας δημιουργοῦν νέο τύπο ἀνθρώπου. Τό κοσμοεἶδωλο μεταβάλλεται. Κρατεῖ ἡ ἄποψη ὅτι ἀκόμη καί ἡ ἐρώτηση γιά τό νόημα τῆς ζωῆς εἶναι περιττή, ὅτι δέν χρειάζεται νόημα. Μιά ζωή, ὅμως, χωρίς τή συνεκτικότητα τοῦ νοήματος τοῦ σκοποῦ, εἶναι μία χαώδης ζωή. Καλούμαστε ὡς Ἐκκλησία νά διαλεχθοῦμε πολλές φορές μέ τό χάος. Ἡ σχέσεις μας μέ τήν Πολιτεία ἐπίσης διέρχονται πολλές φορές ἀπό διακυμάνσεις. Κοινή συνισταμένη τῶν ὁποίων παραμένει ἡ ἔνταση καί ἡ ἀβεβαιότητα. Ἡ οἰκονομική δυσπραγία καί ἄλλες κοινωνικές παράμετροι καθιστοῦν δύσκολο καί τό ἔργο μας καί τήν παρουσία μας μέσα στήν Πατρίδα μας.

Ὅλα αὐτά τά τελευταῖα μᾶς ὑποχρεώνουν νά μετακινηθοῦμε λίγο ἀπό τήν Περιφέρεια πρὸς τό Κέντρο, ἀπό τίς Μητροπόλεις μας πρὸς τήν κεντρική διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, τήν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο, τά μέλη τῆς ὁποίας σέ συνεργασία καί μέ ἄλλους ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς νά ἀπασχοληθοῦν μέ ζέοντα γενικώτερα ἐκκλησιαστικά προβλήματα.

Πρό τινων ἡμερῶν συναντηθήκαμε μέ τόν Πρωθυπουργό κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, τόν εὐχαρίστησα γιά τό θέμα τῶν Κοιμητηρίων, τόν εὐχαρίστησα γιά τό παράθυρο πού ἄνοιξε πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης. Πέρασαν διακόσια χρόνια πού ἐπὶ τέλους τήν πλειοψηφία τῶν μελῶν τῶν συμβουλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν θά ἔχει ἡ Ἐκκλησία. Δηλαδή αὐτή θά ἐπιλέγει τούς καθηγητές. Αὐτή θά κανονίζει ποιοί εἶναι οἱ μαθητές γιά τά σχολεῖα της, αὐτή θά ρυθμίζει τί πρέπει νά διδάσκωνται οἱ ὑποψήφιοι γιά τήν Ἱερωσύνη. Καί αὐτό πιστεύω ὅτι θά εἶναι ἡ ἀρχή.

Τό Κράτος ὅπως στηρίζει κάθε Ἐπιστήμη θά στηρίξει ἀσφαλῶς καί ἐκείνη τῆς Θεολογίας. Οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν εἶναι εὐπρόσδεκτοι στόν χῶρο τῆς Ἱερωσύνης. Μᾶς χρειάζονται ὅμως καί οἱ παραγωγικές σχολές τῆς Ἐκκλησίας

καί ὁ δρόμος ἔχει ἀνοίξει πλέον.

Τοῦ πρότεινα, λοιπόν, τοῦ Πρωθυπουργοῦ νά συστήσουμε μιά κοινή ἐπιτροπή Πολιτείας-Ἐκκλησίας γιά νά μελετήσῃ τά πολλά προβλήματα πού ἔχουν ἀναδειχθεῖ, νά τά μελετήσῃ καί νά δοθοῦν οἱ δέουσες ἀπαντήσεις-λύσεις.

Ἕνα ἔργο τό ὁποῖο θεωρῶ τήν ὥρα αὐτή ἀναγκαῖο καί ἀπαραίτητο. Ὁ κ. Πρωθυπουργός ἦταν προθυμότατος καί ἀποδέχθηκε τήν πρόταση αὐτή.

Μπροστά μας στά ἔδρανα ἔχουμε τήν ΠΡΑΞΗ συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ τά θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως, νά κάνουμε τόν Σταυρό μας καί νά προχωρήσουμε.

Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης